



## Sminge Sø og Trækstien

Sminge Sø ligger nordøst for Silkeborg. Man kan besøge søen ved at vandre ad Trækstien langs Gudenåen mod Svstrup fra Resenbro. Man kan også køre i bil ad Allinggårdsvej, hvor der syd for Svstrup er et skilt mod P-plads og fugletårn ved Sminge Sø.

Adressen på P-pladsen er:  
 Allinggårdsvej 34, 8600 Silkeborg  
 GPS koordinat på fugletårnet er:  
 lat 56.213835 lon 9.666507 (WGS84)

## Gudenå

Gudenåen er med sine 160 km Danmarks længste vandløb. Den afvander nogle af Danmarks smukkeste og mest varierede landskaber – fra barske hede-landskaber til frodige, østjyske bakker. Samtidig rummer vandløbssystemet det største antal søer med alle landets søtyper repræsenteret samt mange forskellige slags vandløb.



Gudenåen fra udspringet i Tinnet Krat til udløbet i Randers Fjord

### Fakta om Gudenå-systemet:

Længde af hovedvandløb 160 km  
 Samlet længde af vandløb 2.000 km  
 Areal af samlet opland 3.200 km<sup>2</sup>  
 Antal søer 70  
 Antal vandhuller 7.800  
 Areal af søer 67 km<sup>2</sup>  
 Middelvandføring ved Sminge Sø ca. 16.000 l/sek  
 Middelvandføring ved Randers ca. 32.000 l/sek

# Fugletårnet ved SMINGE SØ og Trækstien



## Ynglefugle



Gravand



Knopsvane



Toppet lappedykker



Lille lappedykker



Gråstrubet lappedykker



Sorthalset lappedykker



Blishøne



Grønbenet rørhøne



Rørspurv



Troldand



Taffeland



Rørsanger



Gråand

## Ynglefuglene

I begyndelsen af marts, når forårsvarmen får fat, ankommer ynglefuglene for at være klar til at sikre sig gode redepladser. På engene ses viber og gravænder, og ofte en del græssende blishøns, grågæs og knopsvaner.

I rørskoven yngler blishøne og grønbenet rørhøne, toppet og lille lappedykker, og nogle år også vore to andre lappedykkere, gråstrubet og sorthalset lappedykker. Søens ynglende knopsvanepar anbringer ofte deres rede i rørskoven ved Gudenåens indløb.

Troldænder og taffelænder ruger i nærliggende moser i ådalen og ses tit i smågrupper uden for rørskoven. Hvinænder kan ligeledes ses sommeren igennem. Det er oversomrende ungfugle fra den skandinaviske bestand, men ophængte redekasser ved de midtjyske søer kan muligvis danne grundlag for en ny ynglebestand her.

En del skarver kommer sommeren igennem på fiskeri, men de yngler ikke i området. De nærmeste ynglekolonier findes ved Viborg og på øen Vorsø i Horsens Fjord. Ligesom fiskehejrerne tit kan ses på jagt langs rørskovskanten. Isfuglene yngler ikke ved søen, men fisker ved søbredden og langs Gudenåen



Bjergvipstjert



Isfugl

Ved Svostrup Bro ser man ofte den smukke, gule bjergvipstjert spankulere langs Gudenåens bredder. Sangfuglene i Sminge Sø's sumpede omgivelser færdes mest skjult, men høres meget. De fleste er natsangere, og på lune maj- og juninætter kan man fra Trækstien få stor fornøjelse af denne specielle fuglesang.

Nede i den tætteste rørskov dominerer de talrige, uafledeligt »kvækkende« rørsangere, og i pilesumpene synger rørspurve og ikke mindst nattergalene tæt på Trækstien. Kærsangerne kan høres fra småbuske i sumpenes høje urtevegetation, mens bynkefuglene synger deres korte, karakteristiske drosselsang fra hegnstrådene mellem engenes græssende kvier.

## Træk- og vintergæster

Udover småokke af lokalt ynglende ænder kan man under trækket forår og efterår se smågrupper af pibeænder, spidsænder, skeænder, krikænder og grågæs. Nogle år desuden atlingand og lille skallesluger om foråret.

Ved søen er der april-maj og især august-september gode chancer for at se fiskeørnen på besøg. I samme periode kan rørhøgen ligeledes ses jage over engene og rørsumpen, og ved bredden ses fouragerende vibeflokke, mudderklirer og andre vadefugle. I vintermånederne ligger der ofte en del ænder og svaner bl.a. troldænder, hvinænder, stor skalleslugere, grågæs og sangsvaner. På engene jager blå kærhøg og fjeldvåge mosegrise og markmus, og undertiden kan man finde en stor tornskade – markant siddende på udvig i toppen af engens pilebuske.

## Sminge Sø

Søen dækker 22 ha og har nærmest karakter af en lavvandet udvidelse på Gudenåen. På østbredden støder Gjærn Å til søen, og udløbet danner iøjnefaldende sandbanker, som især vadefuglene ynder at besøge. Vandet er ligesom Gudenåens meget næringsrigt, og ofte farves søen om sommeren af alger. Fra fugletårnet ser man mod sydvest op gennem en bred og imponerende Gudenådal med dens fuglerige moser og enge.

For fuglene er søen fødemæssigt alsidig, og den udnyttes af såvel planteædende arter (blishøns og taffelænder) som fiskeædere (toppede lappedykkere, fiskehejrer og skarver) og snegle- og muslingeædere (troldænder og hvinænder). Fra fugletårnet ser man over til Gjærn Åens enge under det markante udsigtspunkt Store Troldhøj (104 m).

## Store Troldhøj

Troldhøj ligger i Gjærn Bakker fredningen og bør absolut også aflægges et besøg. Højen står som et sært levn fra Indlandsisens og Gudenflodens voldsomme erosion og giver os muligheden for et flot udsyn over hele Gudenådalen og Sminge Sø's omgivelser. Man kan lettest krydse Gudenåen ved Svostrup Bro og fortsætte op til Sminge-Truust-vejen (sørkelvej), hvor man drejer til højre og fortsætter 350 m. Her viser et skilt op til en P-plads (P1) i træerne ved bakkens fod. Efter ca. 800 meters bjergvandring ligger landskabet for ens fødder.